

ශීර්ෂය 238 - රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති දෙපාර්තමේන්තුව

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 මතය

ශීර්ෂය 238 - රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති දෙපාර්තමේන්තුවේ 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනය හා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අදාළ තොරතුරු ද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්වලින් සමන්විත 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 11(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති දෙපාර්තමේන්තුවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් ඇතුළත් සම්පිණ්ඩන වාර්තාව 2024 මැයි 30 දින ගණන්දීමේ නිලධාරී වෙත නිකුත් කරන ලදී. විගණන පනතේ 11(2) වගන්තිය ප්‍රකාරව දෙපාර්තමේන්තුවට අදාළ වාර්ෂික විස්තරාත්මක කළමනාකරණ විගණන වාර්තාව 2024 අගෝස්තු 09 දින ගණන්දීමේ නිලධාරී වෙත නිකුත් කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(6) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 10 වගන්තිය ප්‍රකාරව මෙම වාර්තාව පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති දෙපාර්තමේන්තුවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහය පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ මූලධර්මවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 මතය සඳහා පදනම

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් මාගේ වගකීම, විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබා ගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ හා ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ වගකීම

පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ මූලධර්මවලට අනුකූලව හා 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 38 වගන්තියේ සඳහන් විධිවිධානවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කෙරෙන පරිදි මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම හා වංචා සහ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ වගකීම වේ.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව දෙපාර්තමේන්තුව විසින් වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වා ගෙන යා යුතුය.

ජාතික විගණන පනතේ 38(1)(ඇ) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව දෙපාර්තමේන්තුවේ මූල්‍ය පාලනය සඳහා සඵලදායී අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියක් සකස් කර පවත්වා ගෙන යනු ලබන බවට ගණන්දීමේ නිලධාරී සහතික විය යුතු අතර එම පද්ධතියේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව කලින් කල සමාලෝචනයක් සිදු කර ඒ අනුව පද්ධතිය ඵලදායී ලෙස කරගෙන යාමට අවශ්‍ය වෙනස්කම් සිදු කරනු ලැබිය යුතුය.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය පිළිබඳ විගණකගේ වගකීම

සමස්ථයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා හා වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකාධිපති වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් අනාවරණය කර ගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇති විය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කර ගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියාකරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්ස්ථානාය, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වේතනාන්විත මහභූරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවූවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලදී.
- හෙලිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය සහ අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත සහ සාධාරණ අයුරින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් බව ඇගයීම.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙලිදරව් කිරීම ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

මාගේ විගණනය තුළදී හඳුනාගත් වැදගත් විගණන සොයාගැනීම්, ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර පාලන දුර්වලතා හා අනෙකුත් කරුණු පිළිබඳව ගණන්දීමේ නිලධාරී දැනුවත් කරන ලදී.

1.5 වෙනත් නෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6(1)(ඇ) වගන්තිය ප්‍රකාරව පහත සඳහන් කරුණු මා ප්‍රකාශ කරමි.

- (අ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප වන බවට,
- (ආ) ඉකුත් වර්ෂයට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මා විසින් කර තිබුණු නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කර තිබුණි.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 ආදායම් කළමනාකරණය

2.1.1 හිඟ ආදායම් අය කර ගැනීම

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2010 වර්ෂයට පෙර සිට පවතින රු.62,842,201 ක් වූ හිඟ සමාජ වගකීම් බදු මුදලින්, සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ කිසිදු බදු මුදලක් අයකර ගෙන නොතිබුණි.	මෙම හිඟ ආදායම් කඩිනමින් අයකර ගන්නා ලෙස ආදායම් එකතු කිරීමේ ආයතන වෙත අවස්ථා කිහිපයකදීම දන්වා යවා ඇත.	හිඟ ආදායම් අප්‍රමාදව එකතු කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතු වීම.

2.2 වියදම් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2023 වර්ෂයේදී වැය විෂයයන් 02 ක් සඳහා වෙන්කරන ලද එකතුව රු.8,800,000 ක් වූ ශුද්ධ ප්‍රතිපාදනයෙන් රු.5,175,127 ක් හෙවත් එම වැය විෂයයන්ගේ මුළු ශුද්ධ ප්‍රතිපාදනයෙන් සියයට 55 ක් හා සියයට 100 අතර ප්‍රමාණයක් උපයෝජනය කිරීමෙන් තොරව ඉතිරි වී පැවතුණි.	238-1-1-0-1409(24) වැය විෂයෙහි හා 238-1-1-0-2401 වැය විෂයයේ අපේක්ෂිත වියදම් සත්‍ය වශයෙන් දැරීමට සිදු නොවීය.	මුදල් රෙගුලාසි 50 ප්‍රකාරව ඇස්තමේන්තු පිළියෙල කිරීම නිවැරදිව හා තාත්කලීයව කළ යුතු වීම.
(ආ) පුනරාවර්තන වැය විෂයන් 02 කට අදාළව මුල් ඇස්තමේන්තු එකතුව වූ රු.4,000,000 ක් සඳහා මු.රෙ.66 මඟින් එකතුව රු.2,350,000 ක් එනම් මුල් ඇස්තමේන්තුවෙන් සියයට 56 හා සියයට 63 කින් ප්‍රතිපාදන වැඩිකර ගෙන තිබුණි.	කාර්යාලයීය උපකරණ, සහ ආහාර පාන වල මිල ගණන් 2023 වර්ෂය තුළ ඉතා විශාල ලෙස ඉහළ ගියේය. එබැවින්, 238-1-1-0-1201 සහ 1409(7) යන වැය විෂයන් යටතේ වෙන්කළ ප්‍රතිපාදන ප්‍රමාණවත් නොවීම මත අමතරව මු.රෙ.66 මඟින් ප්‍රතිපාදන වෙන් කර ගැනීමට සිදු විය.	-එම-

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කාර්යසාධනය

3.1.1 සැලසුම් කිරීම

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2020 අගෝස්තු 20 දිනැති රාජ්‍ය මුදල් වක්‍රලේඛ අංක 02/2020 හි 03 ඡේදය ප්‍රකාරව සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම තුළ අන්තර්ගත කළ යුතු ක්‍රියාකාරකම්වල ප්‍රතිදානය (Output) හා ප්‍රතිඵලය (Outcome) සඳහන් කර නොතිබුණි. එම හේතුවෙන් ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට අනුව ක්‍රියාකාරකම්වල කාර්යක්ෂමතාවය පරීක්ෂා කිරීමට නොහැකි විය.	නිරීක්ෂණය හා එකඟ වේ. ඉදිරියේදී නිවැරදි කර ගැනීමට නිලධාරීන් දැනුවත් කරන ලදී.	රාජ්‍ය මුදල් වක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම පිළියෙල කළ යුතු වීම.

3.1.2. කාර්යභාරයන් ඉටු කිරීම

අපේක්ෂිත ආර්ථික හා සමාජයීය අභිමතාර්ථයන් මුදුන් පමුණුවා ගැනීම සඳහා අදාළ ආයතන, රේඛීය අමාත්‍යාංශ සහ පෞද්ගලික අංශය සමග මනා සම්බන්ධීකරණයෙන් යුතුව රජයේ පුළුල් සංවර්ධන රාමුව තුළ රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ රටේ බදු ප්‍රතිපත්තිය සැකසීම මෙන්ම ආදායම්, වියදම් සහ මූල්‍ය විශ්ලේෂණය හා දේශීය සහ විදේශීය සාර්ව ආර්ථික ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය තුළින් අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තියෙහි සුදුසු පරිදි වෙනස්කම් සිදු කිරීම දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රධාන වගකීම ලෙස හඳුනාගෙන තිබුණි.

2003 අංක 03 දරන රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණ (වගකීම්) පනත මඟින් රාජ්‍ය මූල්‍ය මෙහෙයුම් පාලනය මූලිකව සිදු කරනු ලබන අතර, මෙම පනතේ පරමාර්ථ ඉටු කර ගැනීම සම්බන්ධව 2019 සිට 2023 වර්ෂය දක්වා ආණ්ඩුවේ ක්‍රමෝපායන් ක්‍රියාවට නැංවීම පිළිබඳ පහත සඳහන් දර්ශක 2 ක ප්‍රගතිය පහත පරිදි විය.

වර්ෂය	2019	2020	2021	2022	2023
අයවැය පරතරය - දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට	9.6	11.1	11.7	10.2	8.3
රාජ්‍ය ණය - දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට	81.9	96.6	100.1	114.2	103.9

ඉහත කරුණු පිළිබඳව පහත නිරීක්ෂණයන් කෙරේ.

විගණන නිරීක්ෂණය

ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

- (අ) රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණ පනත අනුව අයවැය පරතරය දළ දේශීය නිෂ්පාදනයෙන් සියයට 5 නොඉක්මවන නිෂ්පාදනයෙන් සියයට 2022 වසරේ දී වාර්තා කළ රු. බිලියන 2,013 ට පහක් නොඉක්මවන බවට වගබලා ගත යුතු බව දක්වා තිබුණ ද, සමාලෝචිත වර්ෂය වන විට එය සියයට 8.3 ක් වී තිබුණි.
- සටහන් කරගනිමි. පනතේ 3 (අ) වගන්තියට අනුව අයවැය පරතරය දළ දේශීය නිෂ්පාදනයෙන් සියයට 5 නොඉක්ම විය යුතුය යන ප්‍රකාශය නිවැරදිය. 2022 වසරේ දී වාර්තා කළ රු. බිලියන 2,013 ට සාපේක්ෂව 2023 වසරේ දී සියයට 52.8 කින් රු. බිලියන 3,074 දක්වා ඉතා ඉහළ වර්ධනයක් ලභාකරගෙන, 2026 වසරේ සිට ඉදිරියට අයවැය හිඟය සියයට 5 කට අඩු අගයක පවත්වා ගෙන යාමට අපේක්ෂිතය. ඉදිරියේ දී බලාත්මක කිරීමට නියමිත රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණ පනත් කෙටුම්පත මඟින් අයවැය හිඟය මත නොව ප්‍රාථමික ශේෂය මත පදනම් වූ රාජ්‍ය මූල්‍ය රීතීන් හඳුන්වා දීමට නියමිතය. එයට හේතුව වනුයේ, අයවැය හිඟයට ඇතුළත් වන පොළී ගෙවීම් සඳහා වන වියදම රජයේ පාලනයෙන් බැහැර වන ක්‍රියාවලියක් වීමය.
- පනතේ දක්වා ඇති ආකාරයට අයවැය පරතරය පවත්වා ගැනීමට වගබලා ගත යුතු වීම.
- (ආ) 2013 හා 2021 සංශෝධිත රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණ පනත අනුව ආණ්ඩුවේ මුළු බැරකම් ඒ මුදල් වර්ෂය සඳහා ඇස්තමේන්තු කරන ලද දළ දේශීය නිෂ්පාදනයෙන් සියයට අසුවක් නොඉක්මවන බවට සහතික විය යුතු බව දක්වා තිබුණ ද, සමාලෝචිත වර්ෂයේදී එය සියයට 103.9 ක් වී තිබුණි.
- සටහන් කරගනිමි. එය නිවැරදි වේ. 2003 අංක 3 දරන මූල්‍ය කළමනාකරණ (වගකීම්) පනත හා ඊට කරන ලද සංශෝධන 2013 අංක 15 දරන මූල්‍ය කළමනාකරණ (වගකීම්) (සංශෝධන) පනත සහ 2021 අංක 12 දරන මූල්‍ය කළමනාකරණ (වගකීම්) (සංශෝධන) පනත මඟින් ආණ්ඩුවේ මුළු බැරකම් දළ දේශීය නිෂ්පාදනයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 60 සීමාවට ලභා වීම වසර 2030 වන විට විය යුතු යැයි නියම කර ඇත. ණය අඩු කිරීමේ අරමුණ පෙරදැරිව, ඉදිරියේ දී බලාත්මක කිරීමට නියමිත රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණ පනත් කෙටුම්පත මඟින් සංඛ්‍යානමය නොවන නව රාජ්‍ය මූල්‍ය රීති හඳුන්වා දීමට ද නියමිතය.
- එම -
- (ඇ) 2003 අංක 03 දරන රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණ (වගකීම්) පනත යටතේ නිකුත් කරනු ලබන රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණ වාර්තාවේ, මධ්‍ය කාලීන සාර්ව රාජ්‍ය මූල්‍ය රාමුව අනුව රජයේ පුරෝකථන හෙළිදරව් කිරීමක් වාර්ෂිකව සිදු කරයි. මේ අනුව 2023 වර්ෂයේ නිකුත් කරනු ලැබූ මූල්‍ය කළමනාකරණ වාර්තාවන්හි හෙළිදරව් කරන ලද මධ්‍ය කාලීන රාජ්‍ය මූල්‍ය ක්‍රමෝපායයන් සලකා බැලීමේදී දර්ශක දෙකක පුරෝකථනය කරන ලද දත්ත හා සත්‍ය දත්ත පිළිබඳ තොරතුරු පහත දැක්වේ.

මධ්‍යකාලීන සාර්ව රාජ්‍ය මූල්‍ය රාමුව අනුව 2023 වර්ෂය සඳහා රජයේ ප්‍රමුඛතාවන්

සත්‍ය අගයයන් (වර්ෂයේ සාමාන්‍යය)

- * 2023 වසර වන විට ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත් කිරීම සහ 2024 වසර වන විට සියයට 3.5 ට වැඩි ආර්ථික වර්ධනයක් සහ ඉන් ඔබ්බට සියයට 5-6 ක පරාසයක පවත්වා ගැනීම. -2.3
- * උද්ධමනය තනි ඉලක්කමක් වෙත එළඹීම. 17.4

මේ පිළිබඳව පහත නිරීක්ෂණයන් කෙරේ.

- (i) 2023 වර්ෂය වන විට ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත් කිරීම සහ 2024 වසර වන විට සියයට 3.5 ට වැඩි ආර්ථික වර්ධනයක් සහ ඉන් ඔබ්බට සියයට 5-6 ක පරාසයක පවත්වා ගැනීම රජයේ ප්‍රමුඛතාවක් හැටියට හඳුනාගෙන තිබුණ ද සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ආර්ථික වර්ධනය -2.3 ක් (සෘණ 2.3) ක් විය.
- 2020 වර්ෂයේ කොවිඩ් -19 වසංගතය තුළින් ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයට ඇතිකල බලපෑමත් සමඟින් 2022 වසරේ දී ඇති වූ ආර්ථික අර්බුදයෙන් පසු ඇති වූ ඉතා අසීරු ආර්ථික වටපිටාව තුළ ආර්ථික විචල්‍යයන්ගේ හැසිරීම පුරෝකථනය කිරීම ඉතා අභියෝගාත්මක විය. ඒ අනුව, 2023 අයවැය මඟින් සියයට 3.0 ක ආර්ථික සංකෝචනයක් අපේක්ෂා කළද, 2023 වර්ෂයේ පළමු භාගයේදී ආර්ථිකය සියයට 7.3 කින් සංකෝචනය වීම මෙන්ම විදේශීය භූ දේශපාලන ව්‍යාකූලතාවයන් හටගැනීම, ආනයන සීමාවන් තවදුරටත් සැලකියයුතු මට්ටමක පැවතීම තුළින් යෙදවුම් සඳහා ඇතිකල බලපෑම ආදී අභියෝග තවදුරටත් පැවතීම හේතුවෙන් 2023 වර්ෂයේදී ආර්ථික වර්ධනය සියයට 3.6 කින් සංකෝචනය වනු ඇති බවටත්, 2024 වර්ෂයේදී එම අගය සියයට 1.8 කින් වර්ධනය වනු ඇති බවටද අපේක්ෂා කරන ලදී. 2023 වසරේ සියයට -7.3 ක්ව පැවති ආර්ථික වර්ධනයට සාපේක්ෂව 2023 වර්ෂයේදී සියයට 2.3 ක අඩු ආර්ථික සංකෝචනයක් වාර්තා කරමින් ආර්ථිකය යළි යථා තත්ත්වයට පත්වීමේ සලකුණු පෙන්වුම් කර ඇත.
- (ii) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී උද්ධමනය තනි ඉලක්කමක් වෙත එළඹීම ප්‍රමුඛතාවක් වුවද එය 17.4 ක් වූ අගයක් ගෙන තිබුණි.
- 2023 වර්ෂයේ කො.පා.මි.ද මත පදනම් වූ වාර්ෂික සාමාන්‍ය මතුපිට උද්ධමනය 2022 වර්ෂයේ වාර්තා වූ සියයට 46.4 සිට 2023 වර්ෂයේදී සියයට 17.4 ක් දක්වා පහළ යෑම නිවැරදි වේ. කෙසේ වුවද, කො.පා.මි.ද මත පදනම් වූ වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යය මතුපිට උද්ධමනය 2023 වර්ෂය අවසාන වන විට සියයට 4.0 ක් ලෙස තනි ඉලක්කමක් වාර්තා වී ඇති බව පෙන්වා දෙනු කැමැත්තෙමි.

- එම -

3.1.3 ණය කළමනාකරණ නියෝජිත ආයතනයක් ස්ථාපිත කිරීම

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>දළ දේශීය නිෂ්පාදනයට සාපේක්ෂව ණය අනුපාතය අඩු කිරීමට සහ විවක්ෂණ මට්ටමින් පවත්වාගෙන යාම සඳහා තිරසර ණය කළමනාකරණ උපායමාර්ග සකස් කිරීම අරමුණු කර ගනිමින් රාජ්‍ය ණය කළමනාකරණ නියෝජිතායතනය (PDMA) ස්ථාපිත කිරීමේ අවශ්‍යතාවය හඳුනාගෙන තිබුණ ද, සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය වන විට එම ආයතනය පිහිටුවා නොතිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>PDMA ස්ථාපිත කිරීම සඳහා න්‍යායාත්මක සහ තාක්ෂණික කරුණු සම්බන්ධයෙන් සකාවිෂා කිරීමට ජ්‍යෙෂ්ඨතර මූල්‍ය අරමුදල හා ලෝක බැංකුවේ නියෝජිතයන්ගෙන් සමන්විත ඒකාබද්ධ දුෂ්‍ර මණ්ඩලය, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව, මුදල් අමාත්‍යාංශය සහ සෞඛ්‍ය ආයතන වල පාර්ශව කරුවන් සමඟ සකාවිෂා වට ගණනාවක් පවත්වන ලදී. මෙම සකාවිෂා වල ප්‍රතිඵලයක් ලෙස PDMA ස්ථාපිත කිරීම සඳහා විශේෂ වූ තෛතික ප්‍රතිපාදන වල අවශ්‍යතාවය හඳුනා ගන්නා ලදී. ඉන් අනතුරුව, PDMA ස්ථාපිත කිරීම සඳහා අවශ්‍ය තෛතික රාමුවද ඇතුළු ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය ණය තිරසාරව කළමනාකරණය කිරීමට අවශ්‍ය තෛතික ප්‍රතිපාදන ද ඇතුළත් රාජ්‍ය ණය කළමනාකරණ පනත් කෙටුම්පත පිළියෙල කොට 2024.04.26 දින පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කර ඇත. ඒ අනුව, අදාළ පනත් කෙටුම්පත පාර්ලිමේන්තුවේ සම්මත විමෙන් අනතුරුව PDMA ස්ථාපිත කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ඉදිරි කටයුතු සිදු කිරීමට නියමිතය.</p>	<p>නියෝජිතායතනය ස්ථාපිත කිරීමේ ඉදිරි කටයුතු කඩිනමින් කළ යුතු වීම.</p>

3.1.4 අයවැය යෝජනා ප්‍රගතිය

2023 වර්ෂය සඳහා සමස්තයක් ලෙස අයවැය යෝජනා 120 ක් ඉදිරිපත් කර තිබුණ අතර, එම අයවැය යෝජනාවන්ට ආදායම් යෝජනා 32 ක් ද, වියදම් යෝජනා 30 ක් ද, ප්‍රතිපත්තිමය යෝජනා 58 ක් ද ඇතුළත් වී තිබුණු අතර, එම අයවැය යෝජනා සඳහා මුළු ප්‍රතිපාදන මුදල රු. මිලියන 49,480 ක් විය. ඒ පිළිබඳව පහත සඳහන් විගණන නිරීක්ෂණයන් කෙරේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) අයවැය යෝජනා අංක 47.2 යටතේ සමාජ ආරක්ෂණ ජාල වැඩසටහන (Social Safety Nets Programme) සඳහා ඉහත මුළු යෝජිත ප්‍රතිපාදන මුදල වූ රුපියල්</p>	<p>නිරීක්ෂණය හා එකඟ වේ. අයවැය යෝජනා අංක 47.2 යටතේ සමාජ ආරක්ෂණ ජාල වැඩසටහන සඳහා මුළු වියදම් යෝජනා 30 සඳහා වෙන්කරන ලද රුපියල් මිලියන 49,480/- න් රුපියල් මිලියන 43,000/ ක්</p>	<p>අයවැය යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීමේදී ආර්ථික සංවර්ධන වැඩසටහන් පිළිබඳ ද විශේෂ අවධානයක් යොමු කළ යුතු වීම.</p>

මිලියන 49,480 න් රුපියල් වෙන් කර ඇත.
මිලියන 43,000 ක් හෙවත් මුළු අයවැය යෝජනාවල ප්‍රතිපාදනවලින් සියයට 86.9 ක් වෙන් කර තිබුණි.

(ආ) මුළු අයවැය යෝජනා 120 අතරින් 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ආදායම් යෝජනා 27 ක් සහ ප්‍රතිපත්ති යෝජනා 14 ක් පමණක් ක්‍රියාත්මක කර තිබුණු අතර, ආරම්භ කර ක්‍රියාත්මකව පවත්නා යෝජනා සංඛ්‍යාව 70 ක් විය. එහි ආදායම් යෝජනා 5 ක් වියදම් යෝජනා 30 ක් හා ප්‍රතිපත්තිය යෝජනා 35 ක් බව නිරීක්ෂණය විය.	නිරීක්ෂණය හා එකඟ වේ.	අයවැය යෝජනා ක්‍රියාත්මක කිරීම පිළිබඳ අධීක්ෂණ කටයුතු විධිමත්ව කිරීමට කටයුතු කළ යුතු වීම.
(ඇ) 2023 වර්ෂය සඳහා ඉදිරිපත් කර තිබූ ඇතැම් අයවැය යෝජනා වසර කිහිපයක් ඉදිරියට ක්‍රියාත්මක කළ යුතු යෝජනා වුවද, නිශ්චිත කාල රාමුවක් රහිතව යෝජනා සඳහා වන මුළු ප්‍රතිපාදනයම අදාළ වර්ෂයට පමණක් සීමා වන පරිදි ඉදිරිපත් කර තිබුණි.	දක්වා ඇති තොරතුරු නිවැරදි වේ.	අයවැය යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීමේදී නිශ්චිත කාල රාමුවක් දැක්වීමට හා ඒ අනුව කටයුතු කිරීමට වගබලා ගත යුතු වීම.
(ඈ) 2023 වර්ෂයේදී ඉදිරිපත් කළ කිසිදු වියදම් යෝජනාවක් වර්ෂය තුළ පූර්ණ වශයෙන් ක්‍රියාත්මක කර නිම කිරීමට නොහැකි වී තිබුණි. මුළු අයවැය යෝජනාවල ඇතුළත් වියදම් යෝජනාවලින් සමාජ ආරක්ෂණ ජාල වැඩසටහන සඳහා වෙන් කළ ප්‍රතිපාදනය හැරුණු විට ඉතිරි වියදම් යෝජනා 29 සඳහා වෙන් කළ මුළු අයවැය ප්‍රතිපාදනය වූ රු.මි.6,380 න් රු.මි.3,351 ක් හෙවත් සියයට 52 ක මූල්‍ය කාර්යසාධනයක් පෙන්වා තිබුණි.	<p>නිරීක්ෂණය හා එකඟ වේ.
2023 වර්ෂයේදී ඉදිරිපත් කර තිබූ සියළු යෝජනා එම වර්ෂය තුළදී සම්පූර්ණයෙන් නිමකිරීමට නොහැකි වී තිබූ අතර ඉන් සමහර යෝජනා මැදි හා දිගුකාලීන යෝජනා වේ. මේ නිසා එම යෝජනා 2024 වර්ෂයේදී හා තවත් ඉදිරියට ද ක්‍රියාත්මකවීමේ හැකියාවක් පවතී. සමස්ථ වියදම් යෝජනා 30න් සමාජ ආරක්ෂණ ජාල වැඩසටහනට හැර ඉතිරි යෝජනා 29 සඳහා රු. මිලියන 6,380/-ක් වෙන්කර තිබූ අතර, ඉන් රු. මිලියන 3,351 ක් සත්‍ය වශයෙන් වියදම් දරා තිබුණි. එහි කාර්ය සාධනය සියයට 52ක් විය. රටේ පැවති ආර්ථික අර්බුදය හමුවේ රජයේ වියදම් පාලනය කිරීම හා සීමාකිරීම් සිදු වූ අතර ඒ සඳහා ජාතික</p>	වියදම් යෝජනා, නිශ්චිත කාල රාමුවක් සහිතව ඉදිරිපත් කිරීමට කටයුතු කළ යුතු වීම හා යෝජනා ක්‍රියාත්මක කිරීම පිළිබඳව මනා අධීක්ෂණයක් හා ප්‍රගතිය පිළිබඳ පසු විපරම් සිදු කිරීමට ක්‍රමවේදයක් සකස් කළ යුතු වීම.

අයවැය දෙපාර්තමේන්තුව නිකුත් කරන ලද ජාතික අයවැය චක්‍රලේඛ අංක 01/2023 අනුව සමහර ව්‍යාපෘතීන් ක්‍රියාත්මක කිරීම 2023 වර්ෂයේදී තාවකාලිකව අත්හිටුවීමට හෝ සීමා කිරීමට සිදු විය.

(ඉ) වියදම් යෝජනා ක්‍රියාත්මක කිරීම

(i) අයවැය යෝජනා යටතේ වූ වියදම් යෝජනා 30 අතරින් එකතුව රු. මිලියන 860 ක අයවැය ප්‍රතිපාදන සහිත යෝජනා 09 ක්, 2023 වර්ෂය තුළ කිසිදු මූල්‍ය ප්‍රගතියක් ලඟා කරගෙන නොතිබුණි.

නිරීක්ෂණය හා එකඟ වේ. 2023 වර්ෂයේ වියදම් යෝජනා ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා වන අමාත්‍යාංශ හඳුනාගෙන ඒ ඒ අමාත්‍යාංශ වෙත පවරන ලද අතර ඒවා ක්‍රියාත්මක කිරීම ඒ ඒ අමාත්‍යාංශයේ වගකීම වේ. එසේ වුවද මෙහි සඳහන් යෝජනා 09 ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී අක්මුදල් ලබාගැනීම් දුෂ්කරතා හා ඉහත වියදම් පාලන චක්‍රලේඛ මගින් වියදම් පාලනය කිරීම් ද හේතු විය හැකිය. කෙසේ වෙතත් මෙම යෝජනා ක්‍රියාත්මක නොකිරීම සම්බන්ධයෙන් අදාළ ආයතන වලින් විමසිය යුතු බව නිරීක්ෂණය කරමි.

අයවැය යෝජනා ක්‍රියාවට නැංවීම පිළිබඳ මනා ලෙස අධීක්ෂණයක් හා ප්‍රගතිය පිළිබඳ පසු විරම් සිදු කළ යුතු වීම.

(ii) 2023 වර්ෂයේ අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය මගින් ක්‍රියාත්මක කළ රු. මිලියන 360 ක ප්‍රතිපාදන එකතුවකින් යුක්ත වූ වියදම් යෝජනා 03 කට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රගතිය ශුන්‍ය වී තිබුණි.

නිරීක්ෂණය හා එකඟ නොවේ. 2023 වර්ෂයේ අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය මගින් ක්‍රියාත්මක කළ යුතු එකතුව රු. මිලියන 560 ක අයවැය ප්‍රතිපාදනයන්ගෙන් සමන්විත වූ වියදම් යෝජනා හතරක් අතරින් එක් යෝජනාවක් සඳහා රු. මිලියන 42 ක මූල්‍ය ප්‍රගතියක් අත්කරගෙන ඇති අතර විගණන විමසුමේ සඳහන් යෝජනා 03 ආරම්භ නොකිරීම සම්බන්ධයෙන් වන තත්ත්වය අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයෙන් විමසිය යුතු බව නිරීක්ෂණය කරමි.

- එම -

(iii) අයවැය යෝජනා අංක 66.1 යටතේ යෝජනා කර තිබූ රුපියල් මිලියන 50 ක ඇස්තමේන්තුවක් සහිත විදේශ රැකියා සඳහා තරුණයින් පුහුණු කිරීම (Training of Youth for Foreign

නිරීක්ෂණය හා එකඟ වේ.

- එම -

Employment) ක්‍රියාවට නැංවීමට ක්‍රීඩා හා තරුණ කටයුතු අමාත්‍යාංශයට පැවරී තිබූ නමුත් මෙම යෝජනාවට අදාළ කිසිදු කාර්යයක් ආරම්භ කර නොතිබුණි.

(ඊ) ප්‍රතිපත්ති යෝජනා ක්‍රියාත්මක කිරීම

2023 වසරේ අයවැය යෝජනා අතරින් ප්‍රතිපත්ති යෝජනා 09 ක් 2023 දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් සාකච්ඡා මට්ටමේ පැවති අතර, ආරම්භ කර නොතිබුණි.

නිරීක්ෂණය හා එකඟ නොවේ
2023 වසරේ අයවැය වාර්තාව තුළ ප්‍රතිපත්ති යෝජනා 58ක් තිබූ අතර ඉන් සමහර යෝජනා ක්‍රියාත්මක කිරීම මැදි හා දිගුකාලීන ස්වරූපයක් ගෙන තිබුණි. ඒ අනුව මෙහි සඳහන් ප්‍රතිපත්තිය යෝජනා 09 තවදුරටත් සාකච්ඡා මට්ටමින් පවතින බව වාර්තා වී ඇති අතර ඉදිරියේදී ක්‍රියාත්මක වීමට නියමිතය.

ප්‍රතිපත්ති යෝජනා, නිශ්චිත කාලරාමුවක් සහිතව ඉදිරිපත් කිරීමට කටයුතු කළ යුතු වීම හා ප්‍රගතිය පිළිබඳ විධිමත් පසු විපරම් සිදු කළ යුතු වීම.

(උ) පසුගිය වර්ෂවල ඉදිරිපත් කළ අයවැය යෝජනා පිළිබඳව පසු විපරම් සිදු කිරීම සඳහා 2022 වර්ෂයේ අයවැය යෝජනා තුළ අන්තර්ගත වූ ප්‍රතිපත්ති යෝජනා අංක 71.1 අනුව කාර්යසාධන බලකායක් පිහිටුවීමට යෝජනා වී තිබුණ ද, 2023 දෙසැම්බර් 31 දක්වා එම කාර්යසාධන බලකාය පිහිටුවා නොතිබුණි. මේ අනුව වාර්ෂිකව අලුතින් අයවැය යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීමක් සිදු වුවද, පසුගිය වර්ෂවල ඉදිරිපත් කර තිබුණු අයවැය යෝජනා පිළිබඳ ප්‍රගතිය මැන බැලීමක් සිදු කිරීමට ක්‍රියා පිළිවෙතක් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් හඳුන්වා දී, ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි.

මෙකී කාර්ය සාධන බලකාය පිහිටුවීමේ දී එහි ව්‍යවස්ථාපිත, පත් කරනු ලබන පුද්ගලයන්, හා නෛතික හා රෙගුලාසිමය බැඳීම් සහ අන්තර් ආයතනික දත්ත ගලන කාර්යක්ෂමතාවය සහතිකකරලීම ආදී පැති ගණනාවක් පිළිබඳව ගැඹුරින් විශ්ලේෂණයකට ලක්කිරීමේ අවශ්‍යතාවය හඳුනාගනු ලැබිණි. ඒ අනුව මෙකී කාර්යසාධන බලකාය පිහිටුවීමේ සාකච්ඡාවන් ආරම්භකර ඇති අතර එය ස්ථාපිත කිරීමේ මූලික කටයුතු ගැඹුරින් අධ්‍යයනය කර එකී කාර්ය සාධන බලකාය පිහිටුවීමේ කටයුතු ඉදිරියේදී සිදුකරනු ඇත.

අයවැය යෝජනාවල ප්‍රගතිය පිළිබඳ පසු විපරම් කටයුතු සිදු කිරීම සඳහා ක්‍රමවේදයක් කඩිනමින් සකස් කළ යුතු වීම.

(ඌ) 2022 වර්ෂයේ ප්‍රතිපත්ති යෝජනා අංක 5:4:10 අනුව අයවැය යෝජනාවල අපේක්ෂිත ප්‍රගතිය පිළිබඳ පසු විපරමක් සිදු කර නොතිබූ අතර, සමස්ත අයවැය යෝජනා 151 න් වර්ෂය අවසන් වන විට, සම්පූර්ණ තත්වයේ පැවති යෝජනා 12 ක් තරම් වූ අඩු සංඛ්‍යාවකට සීමා වී තිබුණි. එසේම, 2023 වර්ෂයේ සමස්ත අයවැය යෝජනා 120 න් යෝජනා 41 ක් පමණක් අවසන් තත්වයට පත්වී තිබුණි. වාර්ෂික අයවැය යෝජනා සැලකිය යුතු සංඛ්‍යාවක් හඳුන්වා දී තිබුණ ද, එම යෝජනා ක්‍රියාත්මක කිරීමට නිශ්චිත කාලරාමුවක් සකස් කිරීමේ වැඩපිළිවෙලක් නොමැති වීම, ක්‍රියාත්මක කරන ආයතන හා අධීක්ෂණ ආයතනවල දුර්වල කාර්යසාධනය හා සමස්ත යෝජනා ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ප්‍රගතිය පිළිබඳ විධිමත් පසු විපරමක් සිදු කිරීම හා අධීක්ෂණයක් සිදු කිරීමේ කාර්යය සඳහා වගකීම පවරන ලද ආයතනයක් හෝ පාර්ශවයක් නොමැති වීම ආදී දුර්වලතා හේතුවෙන් ඉදිරිපත් කරනු ලබන අයවැය යෝජනා ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සාර්ථක ප්‍රගතියක් ඇති කර ගැනීමට නොහැකි වී ඇත.

නිරීක්ෂණය හා එකඟ නොවේ. වාර්ෂික අයවැය මඟින් යෝජනා ඉදිරිපත් වූ පසු ඒවා ක්‍රියාත්මක කළ යතු රාජ්‍ය අමාත්‍යාංශ හා ආයතන හඳුනාගෙන ඒ ඒ ආයතන සඳහා වගකීම පවරනු ලබයි. එම සෑම ආයතනයකම ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීවරයකු හෝ ගණන්දීමේ නිලධාරීවරයකු සිටින අතර ඒවා ක්‍රියාත්මක කර මුදල් අමාත්‍යාංශය වෙත වාර්තා කිරීම ඔවුන්ගේ වගකීම වේ. එම යෝජනා ක්‍රියාත්මක කර ප්‍රගතිය වාර්තා කරන ලෙස අවස්ථා ගණනාවකදීම අදාළ ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීන් හා ගණන්දීමේ නිලධාරීන් වෙත ලිඛිතව හා වාචිකව දැනුවත් කළද සමහර යෝජනා ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ප්‍රගතිය අප වෙත වාර්තා කිරීම මන්දගාමී ස්වාභාවයක් ගෙන ඇත. මුදල් අමාත්‍යාංශය මඟින් මාසිකව හා කාර්තුමය වශයෙන් අදාළ යෝජනා ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ප්‍රගතිය ඒ ඒ ආයතන මඟින් ලබා ගැනීමට කටයුතු කරනු ලබන අතර, එය වරින් වර ප්‍රගතිය අපේක්ෂා කරනු ලබන අංශ වෙත ලබාදීමට කටයුතු කරනු ලැබේ. කෙසේ වෙතත් අයවැය යෝජනා ක්‍රියාත්මක කිරීමට කටයුතු නොකරනු ලබන ආයතන වල මෙම තත්වය වර්ෂය පුරාවටම නිරන්තරයෙන් විගණනයට ලක් කරන්නේ නම් ඔබ විසින් පෙන්වා දෙනු ලබන දුර්වලතාවයන් මඟහරවාගැනීමට හැකි බව නිරීක්ෂණය කරමි. අයවැය මඟින් ඉදිරිපත් කර ඇති යෝජනා, ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා යොමුකර ඇති ඒ ඒ අමාත්‍යාංශ හා දෙපාර්තමේන්තු ඒවා ක්‍රියාවට නැංවිය යුතු අතර එකී කාර්යයන් එම රේඛීය අමාත්‍යාංශ මඟින් අධීක්ෂණයට ද ලක් කරනු ලැබිය යුතුය. එයට අමතරව එක් එක් ව්‍යාපෘතීන්ට අදාළව මුදල් වෙන්කිරීමේදී ඒ ඒ අවස්ථාවන්ට අදාළව එම ව්‍යාපෘතීන්ගේ ප්‍රගතිය ද විමසා බැලීමෙන් අනතුරුව මහා භාණ්ඩාගාරය මඟින් අදාළ මුදල් ප්‍රතිපාදන නිදහස් කිරීම සිදුකරනු ලැබීම සාමාන්‍ය ක්‍රියාපිළිවෙත වේ.

අයවැය යෝජනා ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ප්‍රගතිය පිළිබඳ පසු විපරමක් සිදු කර අපේක්ෂිත ප්‍රගතිය ළඟා කර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග කාලීනව ගත යුතු වීම.

3.2 ප්‍රසම්පාදනයන්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණය කෙරේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>රාජ්‍ය ආයතන වෙත රාජ්‍ය විද්‍යුත් ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය හඳුන්වාදීම පිළිබඳව වූ 2018 ඔක්තෝබර් 23 දිනැති අංක 05/2018. හා 2019 දෙසැම්බර් 17 දිනැති අංක 08/2019 දරන රාජ්‍ය මුදල් වකුලේඛය ප්‍රකාරව ප්‍රසම්පාදන අස්ථිත්ව, මිල සැඟවුම් ක්‍රමයට ප්‍රසම්පාදන කිරීමේදී විද්‍යුත් ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය භාවිතා කළ යුතු වුවද, 2023 වර්ෂයේදී අවස්ථා 08 ක දී එකතුව රු.3,330,175 ක් වූ භාණ්ඩ ප්‍රසම්පාදනයන් විද්‍යුත් ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය භාවිතා කිරීමෙන් තොරව මිල සැඟවුම් ක්‍රමයට සපයාගෙන තිබුණි.</p>	<p>විද්‍යුත් ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය භාවිතා කර, භාණ්ඩ ප්‍රසම්පාදනයන් සිදු කිරීම සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීම පිළිබඳව අධ්‍යයනය කරමින් සිටී. කෙසේ වෙතත් දෙපාර්තමේන්තුව සතුව ප්‍රාග්ධන වැය විෂයන් සඳහා පවතින සමස්ත ප්‍රතිපාදනය රු.600,000.00 ක් පමණක් බව ද පෙන්වා දෙමි.</p>	<p>අදාළ වකුලේඛ ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතු වීම.</p>

3.3 වත්කම් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>2023 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට මුදල් අමාත්‍යාංශය වෙතින් විධිමත් පවරාගැනීමකින් තොරව වාහන 03ක් ලබාගෙන තිබුණි.</p>	<p>දෙපාර්තමේන්තුවේ ඉල්ලීම මත, දෙපාර්තමේන්තුවේ පරිහරණය සඳහා මුදල් අමාත්‍යාංශය විසින් වාහන අනුයුක්ත කර ඇති අතර, එම වාහන තාවකාලික පදනම මත ලබා දෙන බවට මුදල් අමාත්‍යාංශය විසින් දැනුම් දී ඇත.</p>	<p>විධිමත් පරිදි පවරා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතු වීම.</p>

4. කළමනාකරණ දුර්වලතා

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>ආදායම් රැස් කිරීම සම්බන්ධ 2015 ජූලි 20 දිනැති රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති වකුලේඛ අංක 01/2015 හි 4(ආ) ඡේදය සහ මු.රෙ. 128(2)(ඉ) ප්‍රකාරව රජයට ලැබිය යුතුව තිබෙන හිඟ ආදායම් අප්‍රමාදව එකතු කර ගැනීම සම්බන්ධව විශේෂ විධිවිධාන සැලසිය යුතු බව දක්වා තිබුණි. විගණනයට ඉදිරිපත් කළ තොරතුරුවලට අනුව ආදායම් රැස් කරන ප්‍රධාන ආයතන විසින් 2023 දෙසැම්බර් 31 වන විට රැස් කළ යුතු මුළු හිඟ ආදායම (බදු ආදායම සහ බදු නොවන)</p>	<p>2015 ජූලි 20 දිනැති රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති වකුලේඛ අංක 1/2015 මඟින් ආදායම් ගණන් දීමේ නිලධාරීන් විසින් හිඟ ආදායම් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළයුතු බවට දක්වා ඇත. එබැවින් මේ සම්බන්ධයෙන් අදාළ ආදායම් ශීර්ෂයන්ට වගකීම සඳහා සෘජුවම බැඳී සිටින්නාවූ ආදායම් ගණන් දීමේ</p>	<p>හිඟ ආදායම් රැස් කිරීම සම්බන්ධව වකුලේඛ උපදෙස් හා මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව හිඟ ආදායම් අප්‍රමාදව එකතු කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතු වීම.</p>

රු.714,989,620,126 ක් වී තිබුණි. පසුගිය නිලධාරීන් මෙන්ම සියළුම වසරට සාපේක්ෂව ප්‍රවර්තන වර්ෂයේ හිඟ අමාත්‍යාංශ/ ආදායම් රු.128,986,232,809 ක අඩු වීමක් දෙපාර්තමේන්තුවල ප්‍රධාන පෙන්නුම් කළ ද, දේශීය ආදායම් ගණන්දීමේ නිලධාරීන් සහ දෙපාර්තමේන්තුව, ශ්‍රී ලංකා රේගුව සහ අනෙකුත් සියළු ගණන් දීමේ සුරාබදු දෙපාර්තමේන්තුවෙන් අයවිය යුතු හිඟ නිලධාරීන් මෙම හිඟ ආදායම් අදායම් රු.117,512,309,997 ක වැඩිවීමක් අඛණ්ඩව එකතු වීම පිලිබඳව සෘජු ලෙසම වගකීමට බැඳී සිටී.

5. මානව සම්පත් කළමනාකරණය

5.1 අනුයුක්ත කාර්ය මණ්ඩලය හා තත්‍ය කාර්ය මණ්ඩලය

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීන්ගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>2023 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට අනුමත කාර්ය මණ්ඩලයෙන් තනතුරු 11 ක් පුරප්පාඩු වී පැවැති අතර, ඉන් තනතුරු 04ක් ජ්‍යෙෂ්ඨ මට්ටමේ තනතුරු විය.</p>	<p>දෙපාර්තමේන්තුවේ තනතුරු පුරප්පාඩු සඳහන් කරමින් එම පුරප්පාඩු සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා නිලධාරීන් පත් කිරීමට අදාළ කටයුතු සිදු කරන ලෙස රාජ්‍ය පරිපාලන, ස්වදේශ කටයුතු, පළාත් සභා හා පළාත් පාලන අමාත්‍යාංශය හා මුදල්, ආර්ථික ස්ථායීකරණ සහ ප්‍රතිපත්ති අමාත්‍යාංශය වෙත නිරන්තරයෙන් දැනුවත් කිරීම් සිදු කර ඇත.</p>	<p>විධිමත් පරිදි කටයුතු කර පුරප්පාඩු පිරවීම හෝ අනුමත සේවක සංඛ්‍යාව සංශෝධනයට පියවර ගත යුතු වීම.</p>